

Vargatid tillägnas de många träd vars cellulosa använts till papper i detta zine. Vi ber er om ursäkt och hoppas att dessa spalter ändå ligger i linje med ert vildväxande.

När du läst färdigt Vargatid kan du behålla det, ladda hem det som PDF-fil, kopiera det eller skänka det vidare till någon annan.

Sprid ordet bland dem du känner:
Nu hörs ulvarnas gylande - sovorgonen är över!

vargatid.vildvaxande.org

VARGATID

.: Nummer 3 : Ett zine för kamp och återknytning till Moder Jord .:

.: anarkoprimitivism : urslöjd : naturkunnande : kamp : självhelande .:

Innehåll nummer tre

- ✠ Välkommen till Vargatid nr 3
- ✠ lyrik i polemik
- ✠ Apokalypsångest och vildfrön
- ✠ Gudinnans sång
- ✠ Sämskade hjortskinn
- ✠ De förvisade gudarna
- ✠ Tankar en grå civiliserad morgon
- ✠ Mänsklighetens största misstag
- ✠ annons: Wild Moon
- ✠ Ursprungligt liv: Tappa björksav
- ✠ Så vad göra?
- ✠ serier
- ✠ Vargen och den civiliserade människan
- ✠ Mediadjungeln
- ✠ Påskön

vargatid.vildvaxande.org

Välkommen till Vargatid nr 3!

Vargatid är ett zine för återknytning till Moder Jord. Men vad betyder det? Vad betyder alla ord som vi använder i Vargatid och i andra sammanhang? Orden som vi skriver när vi försöker beskriva vad vi känner och tänker räcker sällan till när vi pratar med varandra och då har vi ändå vårt kroppsspråk och rösten och alla andra sätt att uttrycka känslor på, att ta till. Ännu svårare är det att uttrycka sig i tryckt text. Alla som någon gång deltagit i en diskussion på ett forum på nätet eller läst ett e-mail vet hur svårt det är att skriva och hur lätt det är att missförstå varandra. Så låt

det vara sagt, att det som står skrivet i detta zine bara är en liten försmak på vad vi verkligen vill berätta för dig som läser.

Själv känner jag så ofta att jag inte själv vet vad som försiggår i min innersta kärna, att jag inte har kontakt med vad jag verkligen känner. Bara ibland, när förutsättningarna är de rätta, kan jag låta känslorna av obegränsad kärlek till mina barn och mina kära, de enorma vidderna av förundran över livets magi och det avgrundsdjupa hatet för allt som förstör det jag älskar, skölja över mig i vågor. Det är när jag känner att datortangenterna är på min sida, när jag kommer upp i puls i löpslingan, när jag lyckas få till det med täljkniven precis som jag vill ha det och när jag sitter i en skog som är så tyst att jag hör mitt eget hjärta slå. Men det händer så sällan. Alltför ofta styrs mina dagar av mästen och tvång, i större eller mindre omfattning. När jag känner att jag är låst, fast och inrutad behövs det mycket för att jag ska kunna återkalla minnet av de där stunderna; ljudet av min älskade när hon sover bredvid mig; mina ungars busiga fnitter när de storögt hittar på ett spännande hyss och vet vilken reaktion de kommer få från oss. Man rör sig i ett segt mörker, med drömmarna fast förankrade i hoppet och minnet. Jag vill inte leva så, jag vet hur det

känns när man verkligen lever. Du vet också hur det känns, men du skulle säkert beskriva det annorlunda jag gör, det är som minnet av hur man kände som liten, när världen växte varje dag och man aldrig kände sig begränsad.

Vi som skriver i Vargatid tillhör de galnaste av de galna. Vi går runt i villfarelsen att allt inte är som det ser ut att vara. Vi inbillar oss att människan inte alls är skapelsens krona, utan bara en hårlös apa som hamnat snett i historien och egentligen bara finns till för att leva lyckligt och inte mer med det. Vi tror på fullt allvar att det som skolorna lär ut som Historia, de senaste tio tusen åren av mänskliga misstag och upptåg, egentligen bara är ett sidospår från något fantastiskt som började för tre miljoner år sedan och som kanske aldrig kommer ta slut. Tokigt, eller hur?

Det finns tusentals saker som talar för att människan kommer att gå under. Men det finns ändå fler saker som talar för att vi kommer att åter igen kunna vara en fungerande del av det magiska kretslopp som nu har nästan fyra miljarder år på nacken. Kemisterna kallar det utbyte av gaser och sockerarter, biologerna kallar det för näringskedjor och ekosystem, de kristna kallar det för guds-lilla-moralövning-innan-domedagen och liberalerna kallar det för historiens slut. Som vanligt har ingen av dem rätt, men alla har snuddat vid kärnan och gör att jag blir allt säkrare på detta: det finns inget öde, vi är varelser som rör oss i ordning och kaos samtidigt och vad viktigare: var vi kommer ifrån, vart vi ska och varför vi finns är inte lika viktigt som vad vi gör *här och nu*.

Vargatids teman är vidsträckt. Vi rör oss över det som skulle kunna kallas ämnen och discipliner, men som ju självklart bara är glimtar av allt det som omfamnar oss dagligen – *livet*. Vi inspireras av anarki och anarkism, feminism, insurrektionalism, klasskamp, ekologi, sociologi, biologi, evolutionspsykologi, arkeologi, radikal antropologi, berättelser och sagor, myter och historier, kulturer som fungerar och tusen andra saker. Vi är gröna anarkister, anarkoprimitivister, feminister, djupekologer, antifascister, naturnördar, soffpotatisar, älskare, hatare, mammor och pappor, barn, flator och bögar (och vissa skiter helt i titlarna). Vi vill växa vilt och vi vill krossa allt det

som omöjliggör ett liv helt i samklang med allt levande runt oss. Det vi skriver är kanske fel imorgon, eller mer rätt än vi förstod idag. Allt ligger i våra händer – att lita till hoppet är att göra sig passiv. Inget är politik – men allt är politiskt. Vi vill lära oss leva livet till fullo – och göra det möjligt för alla jordens varelser att till fullo vara sig själva, vilket den nuvarande mänskliga civilisationen närapå omöjliggjort.

Vargatid dyker upp när det är färdigt, garanterat långt efter deadline. Ibland tror vi att vi skriver på det sista numret, men det kommer alltid att finnas stoff till ett till. Vi tänker från och med nästa nummer skriva på mer sammanhållna teman, men med ett brett perspektiv. Har du texter eller idéer som du passar in under rubriker som *Överlevnadskonst & Urslöjd*, *Motstånd & Metoder*, *Självhelande & Andlighet*, *Framtidsvisioner*, *Berättelser & Sagor*, så tveka inte – kontakta oss.

Vildväxande hälsningar,

Loke Vildrote för Det Vildväxande Kollektivet

e-post: **vargatid@vildvaxande.org**

web: **vargatid.vildvaxande.org**

blogg: **fimbulvinter.blogsome.com**

lyrik i polemik

**i en värld så unik
på möjligheter rik
vacker och magnifik
och fylld av mystik
balanserad dynamik
förförisk romantik
glädje och komik
som sagolik musik
vildvuxen mosaik
kommer här en replik
det är en sorts lyrik
där jag går i polemik
med motstånd-retorik
som riktar stark kritik
liksom en sylvass pik
mot civilisationens historik
och dess problematik
vars förhärskande logik
är förtryck och politik
förmedlad symbolik
språklig grammatik**

**abstrakt matematik
polis och juridik
kontroll i kubik
dess väldiga trafik
våldsamma teknik
dödliga elektronik
digitala cybernetik
förljugna journalistik
manipulerade genetik
försöker trotsa all fysik
med sin utrotningstaktik
i konsumentens butik
producentens fabrik
rör sig levande lik
med känslolös mimik
som i sin praktik
skapar allmän tragik
planetär kalabalik**

**jag grips av panik
och ger upp ett skrik**

Apokalypsångest och vildfrön

Varje vår sjunger studenter om att den ljusnande framtid är vår. Men jag kan verkligen inte dela deras framtidsoptimism i en värld med förestående klimatförändringar, massutrotning, världskrig och undergång. Nä, framtiden ter sig väldigt mörk i mina ögon.

Så vad gör man egentligen?
Ja vad i helvete ska man göra?

Jag ska erkänna en sak.
Jag är rädd.
Rädd för att dom håller koll på mig.
Rädd för deras övervakningssystem.
Rädd för att dom ska komma och ta mig.
Rädd för väktare och snutar.
Jag är rädd för batongslag, häktesceller, rättegångar och fängelsestraff.
Rädd för vad som försigår därinne bakom de stängda dörrarna.
Jag är rädd för staten och kapitalet.
Jag är rädd för konsekvenserna av att göra motstånd.

Men det finns nåt som jag är ännu mer rädd för.
Och det är den värld vi kommer hamna i om vi inte gör nånting.

Jag är livrädd för att vakna upp i en totalt steril och genomkontrollerad värld där allt det vilda är utrotat, och där det inte längre finns nånting kvar som påminner människorna om att vi faktiskt inte är skapelsens krona. Att vakna upp i en värld där allt finns till för oss.

Jag ryser av att tänka på den dagen då vi som minns den sista vildmarken säger:
– Vad var det vi sa, vi varnade er för att den här dagen skulle komma, att skogarna skulle dö och fågelsången tystna.

Och vi möts av livlösa ansikten som säger:
– Vadå skog, vadå fågelsång, vad pratar du om?

Jag fasar inför klimatförändringar, gifter, utfiskning, övergödning, världskrig, strålning, försurning, ozonhål, skogsskövling, artutrotning, kärnkraft, genteknik, nanoteknologi, virtuell verklighet, virusepidemier, ekologisk kollaps, naturkatastrofer.

Jag skakar av skräck inför tanken på de livlösa robotar till människor som vår utrotningskultur skapar.

Men trots all rädsla finns det saker som gör att jag myser, och som ger mig hopp och mod att kämpa vidare.

När jag sitter en sensommarkväll vid en eld på en strand och äter nyplockade kantareller, tuschlav, och egenfiskad abborre, och sen går och lägger mig under stjärnhimlen för att på morgonen vakna upp på ett lätt daggfuktigt mosstäck, där solens strålar silar ner genom tallkronorna, vågorna kluckar mot klipporna och några tärnor jagar varandra över vattnet. Jag går upp och finner några stora mörka blåbär som jag äter, och vart jag än ser finns där bara ännu större, djupblåare och läckrare bär, så jag äter och går några steg och äter mer, och tar mig på så vis långsamt ner till vattnet där jag tar ett bad, och sitter sen på den släta klipphällen för att torka, och en trollslända slår sig ner på min arm.

Eller som när jag efter en ganska blöt vinterdag och en natt i en nybyggd torvhydda i skogen vaknar upp i ett landskap av nyfallen pudersnö, och jag tillsammans med en vän går ut och hittar spåren av en räv som vi följer. Vi ser var den har legat, var den har kissat, var den har sprungit och var den har smugit, var den har gjort avstickare och var den har vänt tillbaka, var dess spår korsas av andra djur och var den har fångat en fågel. Vi går och går, och tiden försvinner, jag glömmer blöta och frusna tår, och det känns som att jag liksom blir räven där jag går i dess spår. Från en höjd ser vi en vildsvinsmamma med fem små kultingar som med visst besvär skuttar fram över en

myr. Mamman springer i förväg och ungarna har fullt sjå att hinna med och att hitta rätt väg.

Eller när ett hundratal personer från olika länder samlas till ett skogsläger under en vecka av kunskapsutbyte, kontaktknytande och visionerande. Där praktiska färdigheter lärs ut, allvarliga saker diskuteras, andlighet utövas, och där lek och dans har en självklar plats. Där folk respekterar och lyssnar till varandra och Moder Jord, och där man ger varandra inspiration, pepp, styrka och en massa glädje.

Det är dom stunderna som är värda att leva, kämpa, älska och slåss för. Och dom stunderna väger mångfalt tyngre än all den hopplöshet, desperation och rädsla som den civiliserade kulturen sprider. För hopplösheten, desperationen och rädslan är just bara det, de är bara känslor. Helt naturliga känslor, en sund reaktion på att leva i en livsfientlig vansinneskultur. De är friskhetstecken. Vi får aldrig låta dom känslorna ta över helt, för då är vår medfödda vilda frihetslängtan besegrad. Då har vi blivit assimilerade, domesticerade, lydiga slavar under kulturen. Istället för uppgiven hopplöshet, blind desperation, och förlamande rädsla, behöver vi konstruktiv vrede och stärkande kärlek. Så glöm aldrig att återknyta till, och försvara, jorden och det vilda. Det är det som är motstånd, och det kan ta sig tusen olika uttryck.

Vi måste inse att politikerna varken kan eller vill stoppa marschen mot avgrunden.
Det är upp till dig och mig nu. För vår egen och för vildsvinskultingarnas skull.

av Nattsmyg

Gudinnans sång

Jag är kaos och förändring.

Jag är impulsen, inspirationen
och gärningen.

Jag är valet och vägen.

Jag är skapare, välgörare
och förgörare.

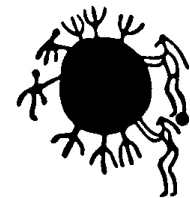
Jag är allomfattande
och innefattar allt.

Inom dig, finns jag.

Omkring dig, finns jag

Ovan dig och under dig,
finns jag.

Gudinna är jag,
och gudomlig är du.

SÄMSKADE HJORTSKINN

ALEXANDER RAVENNA arbetar med att utforska primitiva tekniker. Han håller bland annat kurser i pilbågsbyggande och driver sajten **www.primitiv.nu** där det finns massvis med kul att läsa. Det Vildväxande Kollektivet rekommenderar starkt ett besök.

[Artikeln nedan har vi Alexander Ravennas tillstånd att trycka i detta zine, men han har ingen koppling till kollektivet mer än att vi inspireras av hans arbete.]

Efter att man har flått djuret skrapar man bort hår och narvskiktet (epidermis) från skinnet. Sedan vänder man skinnet och skrapar köttssidan ren från löst fett, kött och fetthinnor (hypotermis).

Fettgarvningen går till så att man låter skinnet blötas genom noga i en blandning av hjärna och vatten. Jo, du läste rätt, hjärna vilken som helst duger. Någon har sagt att det troligtvis är lecitetet och aminosyror som finns i hjärnor som har den speciella effekten på skinnet. Det går även att gnida in den råa hjärnan när skinnet ligger på marken. Vissa låter skinnen ligga i soppan i bara en timme. Jag själv låter dom dra över natten för säkerhets skull. Man förstår verkligen hur skinnet påverkas av ämnena som finns i hjärnan. Händerna får den finaste behandling som går att få. Dom blir otroligt mjuka och lena. Jag tror inte att det finns någon handkräm i hela världen som har samma effekt.

Skinnet skall sedan vridas ur ordentligt. Skinnet kan hängas över en påle och vikas och rullas i ett speciellt mönster så att det blir som en ring som inte kan gå upp.

Sedan tar man en kraftig pinne och vrider ur skinnet rejält. Man tar i så mycket man bara orkar. Skinnet är otroligt starkt och tål att plågas på det här sättet utan problem.

Skinnet tas upp och rullas åter ihop från en annan vinkel och vrids om på nytt.

Urvidna skinn som är klara att börja mjukgöras antingen genom att bindas upp och bearbetas i en ram eller genom att dras genom en stålvaier. Det är här i denna process som den fantastiska förvandlingen sker ifrån ett skinn som kanske inte var så tilltalande från början när det var färskt och blodigt, till ett tjockt fluffigt, vitt, starkt, otroligt mjukt och väldoftande sämskat skinn. Det tror sören det, att man vill göra kläder och ha närmast kroppen utav sådana här skinn.

Rökgarvning av skinnen bör man göra eftersom att röken skyddar skinnen från att mal till exempel, angriper skinnets vid förvaring. Det skyddar även till viss del mot väta och att skinnets skall börja ruttna och ger även skinnets färg beroende på vad man använder att lägga att lägga på elden, enris eller ruttet trä, bara gräs. Man skulle kunna säga att miljön i ett rökt skinn inte är speciellt tilltalande för insekter och bakterier tack vare att skinnets suger upp dom olika ämnen som finns i röken. När man röker skinnen vill man ha kall rök, där av det långa röret så att röken hinner svalna lite på vägen. Sen vill man ha något som avger mycket rök naturligtvis. Jag använder mig utav fuktig halm som jag lägger på en ordentlig glödbädd.

Ta en titt på www.primitiv.nu (om inte annat för att se bilderna i bättre skick) och absolut en titt på www.pilbagsbyggarkurs.com!
Kanske en väg till ett mer primitivt och jordnära liv?

Tack till Alexander Ravenna för att vi fick använda materialet.

De förvisade gudarna

Nära källsprången i den längsta av floder
finns det en glänta i skogen
en fuktig, dimmig plats
där ljuset stiger likt pelare
och fågelsången låter som när man river sönder papper.

Långt från land, långt från handelsvägarna
i pingviners och valars
obrutna drömliv,
suckar haven i sin ensamhet
och föreställer sig dagarna före seglens tid.

Där kablarna slutar jäser heden i tystnaden,
överströdd med rullsten, gullvivor
fjädtrar och träck.
Den hyser höken och lyss
i drömmen till de ödsliga ropen från utdöda arter.

Det är här som de förvisade gudarna gömmer sig,
här väntar de ut seklerna
i sten och vatten
och i trädens hjärtan,
förlorade i drömmier om sin egen natur

- av nolltillväxande ekonomi och skiftande konjunkturer
i en värld utan bilar, datorer
och kemiska moln,
där tanken blir en smekning av stenar
och visdomen en tyst minut när solen går upp.

Derek Mahon

Tankar en grå civiliserad morgon

Klockan ringer 06.45 och efter 3 snoozningar så tvingar jag mig upp ur den varma sängen där min kärlek fortfarande sover djupt. Rummet är iskallt, mörkt och har tappat allt utav helgens och frihetens lyster. Jag är så sömndrucken att jag knappt kan tänka och mitt huvud känns som en halvjäst bulldog efter gårdagens fredspipa.

Ställer mig i duschen, vrider upp värmen och njuter av det rena, heta vattnet som tydligen växer på träd här i den civiliserade världen. Jag skänker snabbt en yrvaken, sympatisk tanke till de som får betala priset för min vardagliga morgonlyx.

Börjar sakta men säkert vakna till liv, känner efter inombords, hur känns det idag?

- Ja men säg god dag herr tomhet. Du är här idag igen ser jag?

- Det är väl klart. Jag är ju din ständige följeslagare på morgnarna.

- Jo tack jag börjar bli van...

Ger mig ut i en skitig och regning och förorenad stad. Det bor en massa människor här och som på så många andra ställen är de alla väldigt civiliserade. Jag möter ganska många på min korta promenad på väg mot busshållsplatsen. Jag hälsar inte på någon och ingen hälsar heller på mig, istället så gör alla sitt yttersta för att inte få ögonkontakt med varandra. De flesta jag möter är säkert på väg till sitt arbete, precis som jag, och väldigt många av oss har redan påbörjat dagens konsumtion av droger. Nikotinet, sockret och koffeinet är a la carté i morgonrusningen.

Jag möter en väldigt sliten person, som luktar illa av urin, svett samt några sur disktraseliknande lukt. Hon har redan knäckt en ljummen i morgonregnet och lägger den tomma burken i en medhavd påse. Jag kommer på mig själv med att avundas hennes frihet från ansvar, tills jag inser att det förmodligen är vidrikt att vara hemlös i Stockholm. Sen skäms jag en sekund för min tankegång men glömmar snabbt bort det hela. Jag har det ju trots allt väldigt bra. Jobb på kontor, pengar på fickan, en massa storslagna drömmar som aldrig slår in samt lägenhet jag kan låsa in mig i tillsammans med mina bästa vänner herr öl och fru hasch som ger mig den där sköna, dimmiga känslan av att allt kanske blir bra...

/Empo

Mänsklighetens största misstag

“The Worst Mistake in the History of the Human Race”
av Jared Diamond. Ursprungligen publicerad i
Discover Magazine, majnumret 1987, sid 64-66

Tack vare vetenskapen har vår självbild dramatiskt förändrats. Astronomin lärde oss att jorden inte är universums mittpunkt utan bara en av miljarder himlakroppar. Av biologin har vi lärt oss att vi inte är specialdesignade av gud, utan utvecklats tillsammans med miljoner andra arter. Nu faller arkeologin en annan helig ko: att den mänskliga historien under de senaste miljoner åren varit en lång rad av progressiv utveckling. Nya upptäckter visar att övergången till jordbruk, som alltid hållits som det viktigaste steget mot ett bättre liv, på många sätt var en katastrof från vilken vi aldrig riktigt har återhämtat oss. Med jordbruket kom stor social och sexuell ojämlikhet, sjukdomar och tyranni.

Vid första titten verkar bevisen mot denna revisionistiska tolkning förefalla omöjliga att motbevisa för den dagens västerlänningar⁽¹⁾. Vi har det bättre på nästan alla sätt än hur medeltidsmänniskan hade det och de hade det bättre än grottmänniskorna, som i sin tur hade det bättre än aporna. Det är bara att lista fördelarna. Vi kan glädja oss åt ett överflöd av varierad kost, de bästa verktygen och materialen, samt de längsta och mest hälsosamma livet i historien. De flesta av oss råkar aldrig ut för rovdjur eller svält. Vilken neo-Luddit⁽²⁾ skulle vilja byta liv med en medeltidsmänniska, en grottmänniska eller en apa?

Under större delen av vår historia försörjde vi oss genom att samla och jaga: vi jagade vilda djur och samlade in vilda växter. Detta är ett liv som filosofer traditionellt har beskrivit som snusligt, djuriskt och kort. Eftersom ingen mat odlas och väldigt lite lagras så blir det (utifrån det här synsättet) aldrig paus från den dagliga kampen i sökandet efter mat, så att man slapp svälta. Vår frigörelse från denna misär möjliggjordes för bara tio tusen år sedan, då människor i olika delar av världen började tämja vilda växter och djur. Jordbruksrevolutionen spreds tills idag då den blivit nästan helt dominerande och få stammar av samlare-jägare⁽³⁾ överlever.

Utifrån det progressivistiska perspektiv som jag växte upp i, skulle frågan ”Varför övergick nästan alla våra samlare och jagande urmödrar och förfäder över till jordbruket?” verka ganska löjlig. Självklart plockade de upp jordbruket, eftersom det är ett effektivt sätt att få mer mat med mindre arbete. Odlade växter ger långt mycket mer per ytenhet än rötter och bär. Föreställ dig bara, ett gäng vildar, som utmattade av att leta nötter och jaga runt efter vilda djur, plötsligt kan skåda över en fruktträdgård och en

hage full av får. Hur många millisekunder tror du det skulle ta dem att uppskatta fördelarna med jordbruk?

Den progressivistiska partilinen går till och med så långt att den tillskriver jordbruket den anmärkningsvärda uppblomningen av konst, som har ägt rum under de senaste årtusendena. Eftersom spannmål kan lagras och eftersom det tar kortare tid att skörda i en trädgård än att samla i det vilda, gav jordbruket oss den fritid som samlare-jägare aldrig hade. Alltså var det jordbruket som gjorde det möjligt för oss att bygga grekiska tempel och komponera katolska mässor i H-moll.

Även om indicierna för det progressivistiska synsättet verkar överväldigande, så är det svårt att bevisa. Hur visar man på att människors liv för tio tusen år sedan blev bättre när de övergav jakt och samlande för jordbruk? Tills alldeles nyligen var arkeologer tvungna att luta sig mot indirekta test, vars resultat (överraskande nog) inte lyckades stödja det progressivistiska synsättet. Här är ett exempel på ett indirekt test: Har dagens samlare-jägare det sämre ställt än sina jordbrukande grannar? Spridda över jorden fortsätter dussintals så kallade primitiva folk, som Khoisan⁽⁴⁾ i Kalahari, att leva på det sättet. Det visar sig att dessa människor har en väldig massa tid att slappa och sova och arbetar mindre hårt än sina jordbrukande grannar. Till exempel ägnade Khoisan och Hadzafolket i Tanzania i genomsnitt 12 till 19 timmar, respektive 14 timmar i veckan, till att skaffa mat. På frågan om varför han inte tog efter sina grannar och tog upp jordbruket, svarade en Khoisan, ”Varför skulle vi, när det finns så många mongongonötter i världen?”.

När bönder koncentrerar sig på kolhydratrika grödor som ris och potatis, får de överlevande samlare-jägarna genom en varierad kost av vilda växter och djur mer protein och en bättre balans av andra näringsämnen. I en studie bestod en Khoisans dagliga matintag (under en månad när det fanns gott om mat) av 2140 kalorier och 93 gram protein, betydligt mer än det rekommenderade dagliga intaget för människor i deras storlek. Det är näst intill otänkbart att en Khoisan, som äter ungefär 75 olika växter, skulle kunna svälta ihjäl på samma sätt som hundratusentals irländska bönder och deras familjer gjorde under potatissjukan på 1840-talet.

Så åtminstone är livet för de överlevande samlare-jägarna inte särskilt besvärligt eller svårt, även om jordbrukarna har tryckt undan dem till några av världens sämsta landområden. Men de moderna samlar-jägarsamhällena, som har levt sida vid sida med jordbrukssamhällen under tusentals år, säger oss inget om villkoren före jordbruksrevolutionen. Den progressivistiska hållningen gör verkligen anspråk på att berätta hur forna tider tedde sig: att livet för de primitiva människorna blev bättre när de gick över till jordbruk. Arkeologer kan fastställa när det bytet ägde rum genom att urskilja lämningar av vilda växter och djur och domesticerade i förhistoriska sophögar.

Hur skulle någon kunna sluta sig till hälsan hos förhistoriska soptillverkare och på så vis direkt testa den progressivistiska hållningen? Den frågan har alldeles nyligen blivit möjlig att besvara, delvis med nyss utvecklad teknik inom paleopatologin, studiet av tecken på sjukdom i lämningar av förhistoriska folk.

I vissa turliga fall har paleopatologen lika mycket material att studera som en nutida patolog. Som exempel kan nämnas att arkeologer i Chile fann mumier i öknen som var så väl bevarade att deras medicinska tillstånd när de dog kunde slås fast genom en obduktion. Och avföring från sedan länge döda indianer⁽⁵⁾ som levde i torra grottor i Nevada, förblir tillräckligt välbevarade för att man skulle kunna undersöka om de haft mask och andra parasiter.

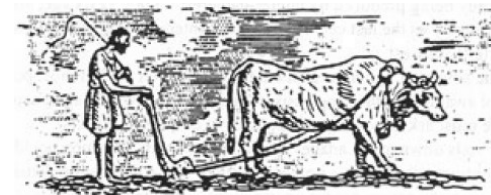
Vanligtvis är skelett de enda kvarlämningar från människor, men de ger möjligheter till en överraskande mängd slutledningar. Till att börja med så avslöjar ett skelett personens kön, vikt och ungefärliga ålder. I de sällsynta fall då man hittar flera skelett kan man konstruera mortalitetstabeller, på samma sätt som dem försäkringsbolag använder för att räkna ut människors förväntade livslängd och risk att dö vid olika åldrar. Paleopatologer kan också beräkna tillväxtgraden genom att mäta benen på människor i olika åldrar, undersöka emaljbrist (tecken på undernäring under barndomen) och också känna igen ärr på benen efter blodbrist, tuberkulos, spetälska och andra sjukdomar.

Ett krasst exempel på vad paleopatologer har lärt sig av skelett gäller historiska förändringar i kroppslängd. Skelett från Grekland och Turkiet visar att genomsnittslängden för samlare-jägare i slutet av istiden var generösa 179 cm för män och 167 cm för kvinnor. När man tog upp jordbruket sjönk medellängden till att vid år 3000 f.v.t. har hamnat på 161 cm för män och 152 cm för kvinnor. Vid den klassiska tiden var medellängden sakta på väg uppåt igen, men dagens Greker och Turkar har inte återvunnit sina urmödrars och förfäders genomsnittslängder.

Ett annat exempel på paleopatologiskt arbete är studiet av indianska skelett från gravplatser i Illinois och Ohios dalgångar. Vid Dickson Mounds, som är beläget där Illinois- och Spoonfloderna går samman, har arkeologer grävt ur nära 800 skelett som berättar om hur hälsan förändrades när samlare-jägarekulturen gav vika för en intensiv majsodling runt år 1150 e.v.t. De studier som George Armelagos och hans kollegor vid University of Massachusetts gjort visar att dessa tidiga bönder betalade ett högt pris för sin nyfunna livsstil. Jämfört med de samlare-jägare som föregick dem, hade de 50% fler skador på sin emalj till följd av undernäring, en fyrdubbling av järnbrist (påvisad genom spår av sjukdomen protisk hyperostosis⁽⁶⁾), en trefaldig ökning av sjukliga förändringar på benen som tecken på flera olika infektioner samt nedsatta funktioner på ryggmärgen, troligen till följd av hårt fysiskt arbete. ”Den förväntade livslängden vid födseln i det

pre-agrara samhället var tjugosex år”, säger Armelagos, ”men i det post-agrara samhället var den nitton. Så dessa perioder av näringsbrist och infektionssjukdomar slog allvarligt mot deras möjligheter att överleva”.

Bevisen antyder att indianerna vid Dickson Mounds, som många andra primitiva folk, anammade jordbruket inte av fri vilja, utan genom behovet att kunna försörja sin konstant växande befolkning. ”Jag tror att de flesta samlare-jägare inte odlade förrän de blev tvungna och när de växlade, bytte de kvalitet mot kvantitet”, säger Mark Cohen vid State University of New York i Plattsburgh, som tillsammans med Armelagos författat den i ämnet inflytelserika boken Paleopathology at the Origins of Agriculture. ”När jag först började framlägga den tesen för tio år sedan var det inte många som höll med mig. Nu har den blivit en respekterad, om än kontroversiell, sida av debatten.”

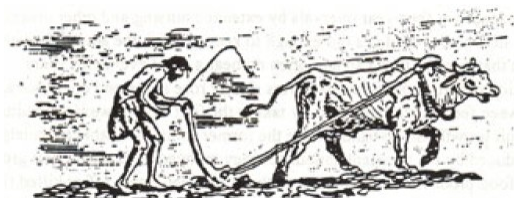

Det finns åtminstone tre skäl till varför fynden bevisar att jordbruk inte var bra för hälsan. För det första höll sig samlare-jägare med en varierad diet, samtidigt som tidiga jordbrukare skaffade föda från en eller några få stärkelserika grödor. Jordbrukarna vann snabba kalorier på bekostnad av näringen (idag utgör endast tre kolhydratrika grödor stapelföda för människan – ris, vete och majs – fastän samtliga saknar vissa vitaminer eller aminosyror som är livsviktiga för oss). För det andra var risken större för jordbrukarna att dö av svält, om en skörd slog fel, eftersom de förlitade sig på så få olika grödor. Slutligen kan man peka på det faktum att jordbruk uppmuntrade folk att tränga ihop sig i tätbefolkade samhällen, av vilka flera sedan idkade handel med andra tätbefolkade samhällen, vilket ledde till spridning av parasiter och infektionssjukdomar. (Somliga arkeologer tror att det främst var trängseln, mer än jordbruket, som ledde till sjukdomsspridningen, men det mynnar bara ut i ett hönan-eller-ägget-argument, eftersom trängsel uppmuntrar jordbruk och vice versa.) Epidemier kunde inte få fäste när befolkningar var uppdelade i små grupper och band som hela tiden bytte boplatser. Tuberkulos och diarréjsjukdomar var tvungna att invänta jordbruket och mässlingen och pestsmittor uppväxten av stora städer.

Vid sidan av undernäring, svält och epidemiska sjukdomar, bidrog jordbruket till att lägga ytterligare en förbannelse över mänskligheten: djupa klassklyftor. Samlare-jägare har lite eller ingen lagrad föda och inga koncentrerade födokällor, som exempelvis en trädgård eller en boskapshjord: de lever av de vilda växter och djur de kommer över varje dag. På grund av detta kan det inte finnas några kungar, inga klasser av sociala

parasiter som äter sig feta på mat som stulits från andra. Bara i en jordbrukande befolkning kunde en frisk, icke-producerade elit sätta sig över den av sjukdomar plågade massan. Skellett från den grekiska staden Mycenae cirka 1500 f.v.t. pekar på att kungligeter åtnjöt en bättre kost än allmänheten, eftersom kungliga skellett var 6-8 cm längre och hade bättre tänder (i genomsnitt ett hål eller en saknad tand i stället för sex). Hos chilenska mumier från cirka år 1000 e.v.t. utmärkte sig eliten inte bara genom ornament och hårförlängningar av guld, utan också genom att ha fyra gånger färre sjukdomsrelaterade skador på skelettet.

Liknande skillnader i näringsnivå och hälsa består idag på global nivå. För människor i rika länder som USA eller Sverige låter det rent av löjligt att lovprisa fördelarna med samlande och jakt. Men amerikaner och svenskar tillhör en elit som är beroende av olja och mineraler som ofta måste importeras av länder med sämre näringsnivå och hälsa. Om du kunde välja på att vara en bonde i Etiopien eller en Khoisan i Kalahari, vilket tror du skulle vara det bästa alternativet?

Jordbruk kan också ha främjat ojämlikhet mellan könen. Ur friheten att slippa bära på sina barn under en nomadisk tillvaro och pressad att lämna fler händer till att bruka jorden, så tenderade jordbrukarkvinnor att föda fler barn än sina motparter i samlar-jägarsamhällen – vilket fick svåra konsekvenser för deras hälsa. Bland chilenska mumier har kvinnorna till exempel långt fler skador på skelettet än männen, till följd av infektionssjukdomar.

Kvinnor i jordbrukarsamhällen tenderar ofta att bli lastdjur. I samhällen på Nya Guinea ser jag även idag ofta kvinnor som vacklar under tyngden av grönsaker och ved medan männen ofta går tomhänta. En gång när jag var där för att studera fåglar, anlidade jag några bybor för att bära upp min packning från flygplatsen till mitt läger i bergen. Det tyngsta kollit var en säck ris som vägde 50 kg som jag slängde mot en stolpe och ålade en grupp på fyra män att bära tillsammans. När jag sedermera kom ikapp med byborna bar männen runt på lättare packning medan rissäcken bars av en liten kvinna som vägde mindre än säcken själv, med ett band över hennes panna som enda hjälpmedel.

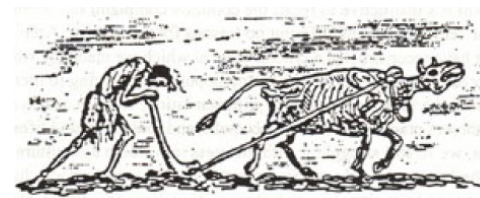
Vad det gäller påståendet att jordbrukssamhället uppmuntrade till uppblomningen av konst genom att skapa en massa fritid, så har dagens samlare-jägare minst lika mycket fritid som jordbrukarna. Hela tonvikten på fritiden som huvudfaktor verkar missvisande.

Gorillor har en omfattande fritid att bygga sitt eget Parthenon på, om de hade velat. Även om post-agrara teknologiska framsteg gjorde nya konstformer möjliga och konservering av konst lättare, så producerades fantastiska målningar och skulpturer redan för 15 000 år sedan av samlare-jägare och producerades dessutom så sent som förra århundradet av samlare-jägare som exempelvis eskimåer och indianer på norra Stillehavs-kusten.

Följaktligen blev det så att eliten tjänade på jordbrukets ankomst, medan de allra flesta fick det sämre. Istället för att svälja den progressivistiska partilinjens att vi valde jordbruket för att det var bra för oss, måste vi fråga oss hur vi blev lurade in i det trots nackdelarna.

Ett svar kan kokas ner till talesättet ”Den starkes rätt”⁽⁷⁾. Jordbruk kan mätta många fler munnar än jakt, må vara under en lägre levnadsstandard. (Befolkningstätheten bland samlare-jägare är sällan högre än en person på 16 km², medan den i jordbrukarsamhällen är 100 gånger högre.) Delvis beror detta på att en åker där enbart för människan ätbara växter växer kan mätta långt fler människor än en skog på samma yta med bara ett fåtal ätbara växter. Det beror också på att nomadiserande samlare-jägare måste hålla nere födelsefrekvensen till ett barn vart tredje-fjärde år, genom infanticid och på andra sätt, därför att mamman måste bära barnet tills det är stort nog att hålla jämna steg med de vuxna. Eftersom jordbrukarmödrar inte behöver bära på den bördan, kan de föda barn vartannat år, vilket de också ofta gör.

När så samlare-jägarernas befolkningar ökade i slutet av den senaste istiden, hade banden att välja på att ta ett steg mot jordbruk eller att hitta andra sätt att begränsa tillväxten. Vissa band valde det förra, utan att ha möjlighet att förutse baksidan av jordbrukskulturen, förförda som de var av kortsiktiga överskottet de kunde njuta av tills befolkningstillväxten hade kommit ikapp den ökade matproduktionen. Sådana band förökade sig och drev bort eller mördade de band som valt att fortsätta samla och jaga, för hundra undernärda jordbrukare kan alltid besegra en frisk jägare. Det var inte så att samlare-jägare övergav sin livsstil, utan de som var kloka nog att hålla fast vid den drevs bort från alla områden utom dem som jordbrukarna inte ville ha.

Så här dags kan det vara av vikt att återkomma till påståendet att arkeologi är en lyx, som ägnar sig åt något avlägset förflutet, eller har något att lära oss i nuet. Arkeologer

har studerat jordbrukets framväxt och rekonstruerat ett avgörande skede i vilket vi begick mänsklighetens största misstag. Tvingade att välja mellan att begränsa vår folkmängd eller att försöka öka vår matproduktion, så valde vi det senare och hamnade i svält, krig och tyranni.

Samlare-jägare tillämpade den mest lyckade och varaktiga livsstilen i mänsklighetens historia. i kontrast till detta kämpar vi fortfarande med att lösa den röra som jordbruket kastade oss in i och det är inte säkert att vi kan det. Låtsas att en arkeolog från yttre rymden skulle försöka förklara människans historia för sina kamrater. Han skulle kanske illustrera resultatet av sin utgrävning som en tjugofyratimmarsklocka på vilken en timme motsvarar 100 000 år. Om människans existens började vid midnatt, så skulle vi nu befinna oss nästan vid slutet av vårt första dygn. Vi levde som samlare och jägare under nästan hela den dagen, från midnatt via gryning, middag och skymning. Slutligen, då klockan står på 23:54 plockade vi upp jordbruket. När så vår andra midnatt närmar sig, kommer plågorna av svältande bönder att gradvis sprida sig för att omsluta oss alla? Eller kommer vi slutligen att nå de där förföriska gudagåvorna som vi fantiserar ska finnas bakom jordbrukets glittrande fasad och som hitintills har undslupit oss?

Översatt av Vildrote

Jared Diamond, född 10 september 1937, är professor i fysiologi vid UCLA School of medicine, professor i geografi vid UCLA och känd för flera populärvetenskapliga böcker om mänsklighetens evolution. Diamond har erhållit Pulitzerpriset för bästa faktabok för *Vete, vapen och virus (Guns, Germs And Steel)* och dokumentären med samma namn har sånts i exempelvis SVT. (Wikipedia)

⁽¹⁾ "twentieth century Americans"

⁽²⁾ Ludditerna var en samhällsrörelse bland engelska arbetare som under det tidiga 1800-talet protesterade, ofta genom att förstöra textilmaskiner, mot den Industriella Revolutionens förändringar, som de kände hotade deras arbeten. Rörelsen, som startade 1811, var uppkallad efter en troligtvis fiktiv ledare, Ned Ludd. En kort tid var rörelsen så stark att den hade sammandrabbningar med den brittiska armén. Regeringens åtgärder innefattade en massrättegång i York 1813 vilken resulterade i ett flertal dödsstraff och deportationer till kolonierna. På senare tid används termerna Luddism och Luddit eller Neo-Luddism och Neo-Luddit synonymt med någon som motsätter sig teknikens och teknologins utveckling p.g.a. de kulturella förändringar utvecklingen för med sig. (Källa: Wikipedia)

⁽³⁾ Diamond skriver *hunter-gatherer*, men eftersom samlandet var viktigare än jakten, sett ur näringssynpunkt, har jag konsekvent översatt det med samlare-jägare.

⁽⁴⁾ Jared Diamond använder termen bushman, men jag har konsekvent översatt det till Khoisan, som är det som de flesta i denna grupp kallar sig själva. En annan vanlig benämning är San. Läs mer om Khoisan i Lasse Bergs fantastiska bok *Gryning över Kalahari*.

⁽⁵⁾ Diamond själv använder ordet *indian* och senare också *eskimå*, så då gör jag det också, även om det är puckat.

⁽⁶⁾ "porotic hyperostosis"

⁽⁷⁾ "Might makes right"

Wild Moon

A one month rewilding internship in a primitive camp

The parking area quickly disappears as you take the Deer trail into the Forest. Soon you're on the log crossing a little stream, then you're winding through pine thickets and around Beaver ponds until you come to a clearing carpeted with sweet fern and blueberries.

You look up, and there on a small rise overlooking a pond you see a vision...no, it's real--a Native camp! Thatch and sod lodges, an arbor, a lean-to... "Is this some kind of museum display or what?" you wonder.

Out of the corner of your eye you catch some movement: two men in buckskins coming toward camp. One has a bundle of firewood and the other has a Rabbit over his shoulder. You hear scraping sounds on the other side of camp and turn to see a woman dehairing a deerskin.

"Welcome to Mashkodens (Little Prairie) Camp!" calls out one of the guys. "Come and join us for a feast!"

* * * * *

You have just walked into one of the only functioning primeval encampments in the civilized world, and you get to stay for a whole Moon! Primitive cooking, buckskin clothing, trapping, orienteering, the Talking Circle, how to start and run a Native camp...You learn this and more not in classes or workshops, but by living it along with veteran rewilders who live and breathe the Old Way full-time, year-round.

This is the first time we're opening our camp to guests and we'd be honored to have you come and join our fire.

www.teachingdrum.org/livinglearning.html

715-546-2944

Ursprungligt liv

Under den här rubriken berättar vi om olika tekniker man kan använda sig av när man lever i det vilda. Att återförvilda sig kan innebära många saker och att lära sig ursprungliga sätt att skaffa sin egen mat och att läka sig själv är ett av dem.

Tappa björksav!

Björksav anses ha många goda egenskaper och innehåller vitaminer, antioxidanter och xylitol (japp, det där som finns i tandkräm). Förr drack man saven som vårkur och saven ansågs innehålla björkens själ. Vikingarna tvättade håret med det. Att tappa björksav är både lätt och roligt och går att göra varhelst det finns björkar. Bra alltså även för den som lever i stan.

Andra namn på björksav: björksaft, björklaka, björklake, björklag, björkdricka

Bra verktyg att ha med är:

1. flaska att samla saven i,
2. rör, gärna sugrör med böj,
3. snöre eller ståltråd,
4. drillborr och borrstål, ett som är lite tjockare än röret och ett som är lite smalare, samt
5. en tång eller kniv - alltid bra att ha med.

Våren är tiden då saven tar fart. Man säger att "saven stiger", men det stämmer inte. *Vattnet* stiger och blir sav när sockret och näringen som *fotosyntetiseras i bladen* transporteras nedåt i trädet.

A) Se ut ett bra träd. Somliga säger att björkens blad ska vara stora som musöron för att savtappningen ska bli bäst, men det kan man prova sig fram med. Innan bladen slår ut hur som helst. Se till att trädet ser friskt ut.

B) Preparera flaskan. PET-flaskor är bra för det är genomskinliga så att du ser hur mycket du tappat, de är lätta och korken är lätt att borra hål i. Dessutom spricker de inte vid frost som glasflaskor kan göra. Använd det lite större borrstålet till att borra hål i korken, här ska röret sitta. Mät ut snöre eller ståltråd och slå en knop runt flaskans hals.

C) Borra snett uppåt i trädet - det räcker med 5-10 mm, för det är i den ytliga barken som all vätske- och näringstransport sker. Saven ska börja rinna på studs.

D) Kapa av röret så att det passar med flaskan och hålet i björken. Trä i, knyt fast hela anordningen och kontrollera att saven rinner ner i flaskan och ingen annanstans. Klart!

E) Det kan gå rätt fort att fylla en flaska. Hänger du upp flaskan på morgonen ska du gå och kontrollera hur det går samma kväll. Att spilla sav i onödan är slöseri.

F) Kom ihåg att täppa igen hålet med en bit bark eller kvist när du tappat klart. Belasta inte ett träd med mer än en tappning per år. Gör du rätt så skadar du inte trädet.

Kan vara en bra idé att kolla upp att trädet inte läcker dagen efter också.

När du fått kläm på detta kan du pröva att tappa längre upp i björken, så att det är svårare för nyfikna att se och komma åt. Det är tyvärr alltför ofta som folk river ner eller pillar bort delar av tappningsanordningen, för att de bara inte kan låta bli. Det är dessutom bara lagligt att tappa med tillstånd av den som anser sig "äga" trädet du sett ut.

Pröva också att tappa sav från lönntred. I Kanada kokar man lönnssaven till lönnssirap - mums!

Text och bild av Asfaltsbarn

Hittade den här underbara filmsnuten [<http://www.youtube.com/watch?v=Rh-lqtxZisA>] på YouTube (where else?) och fick lite inspiration att skriva igen. Det var länge sedan nu.

Visst är det svårt att bestämma sig för vad man ska göra här och nu? Å ena sidan så tjasas det om att vara klimatsmart titt som tätt i medierna för tillfället, men å andra sidan så är recepten på lösningarna så skrattretande att man bara vill gråta. Fredrik Reinfeldt talar om klimatmål men arbetar stenhårt för att få alla att tro att det går hand i hand med ökad tillväxt och ett starkt näringsliv. Så vad ska en stackars primitivist ta sig till? I vilken ända av denna härva ska vi börja nysta?

Så vad göra?

Jag och antagligen många med mig (inte bara svartgröningar) känner stundtals en djup förtvivlan - inga personliga mål verkar vara möjliga att uppnås, vi orkade inte lägga om kosten, vanorna, träningen, boendet och så vidare. Bokhögen med tuffa-böcker-som-man-redan-borde-ha-läst-för-att-kunna-vara-med-i-snacket växer sig allt större. Aktionsgruppen slogs sönder av polisen eller föll isär av allmän desillusion och uppgivenhet (det senare oftare än det förra) och vi känner oss ensamma i vårt tänk eftersom våra vänner oftast inte alls förstår vitsen med att läsa Ljungberg och Zerzan. Hur många har inte tappat sugen efter att ha munbrottats med en svart anarkist en hel kväll utan att ha kommit nån vart ("Jo men om du bara läser den här av Jensen så kommer du fatta precis vad jag menar"). Det är hemskt svårt att försöka förena den där känslan i kroppen, långt inne i oss, och den vanliga knotiga vardag som vi av gammal vana fortsätter att tröska runt i. En gegga så kletig att det känns lättare att lägga sig på rygg och sakta sjunka ner utan att ens så mycket som vifta med armarna. På det större planet verkar också det mesta arbeta mot oss. Helt plötsligt har kärnkraft visat sig vara "klimatneutralt", kapitalismen blivit "grön", och överklassen kör runt i "miljöbilar". Jag tänkte läsa om George Orwells 1984 igen men lät bli, jag vågar inte.

Så vad göra?

Alternativet till att ge upp fullständigt är att fortsätta kämpa på. Men låt oss vara ärliga - vi kämpar i motvind, för att inte säga storm. Om vi ska orka kämpa på måste vi börja vara ärliga mot oss själva och varandra och vi

måste framförallt börja ta hand om varandra. En bra struktur är grunden för all lyckad politisk och personlig kamp. En bra struktur börjar i starka och hållbara mänskliga relationer. En klassisk anarkistisk vängrupp, eller kalla den klan eller feministisk basgrupp eller vad du vill, är en perfekt grund att stå på. Samla dina närmaste (2-5 personer om ni aldrig gjort det förr men aldrig fler än tio) och bli politiska eller kom nära dina politiska aktionskamrater och stöd varandra i vått som torrt. Träffas regelbundet, helst ute (kom ihåg aluminiumfolien runt nallen om den måste med), låt varandra tala oavbrutet en stund varje gång om hur man mår och vad man funderar på, ha en liten studiecirkel kring saker ni vill veta mer om (kanske ätbara växter, datasäkerhet eller sabotagetekniker) och avsluta alltid med att slå fast när och var ni ska ses igen. En fungerande vängrupp tar tid att få att växa ihop, så låt det ta tid och lägg ribban lågt till en början. Som Taoismen säger "den styvaste pinnen är den första att knäckas". Många bär med sig känslan av att det bara är en själv som misslyckas men så är det inte och vi måste finna sätt att peppa varandra inför det stora arbete som ligger framför oss.

De långsamma omställningarna är de som bäst håller. Vi drömmer alla om Revolutionen med stort R, men vi vet ju med oss själva att det är de små stegvisa förändringarna av ens personlighet, vanor och livsval som har störst chans att överleva. Därmed inte sagt att vi inte har bråttom, men vi måste våga bromsa vår iver så att vi inte springer in i väggen, med följderna att allt går om intet. Vi har att bygga det liv vi själva vill leva i så stor utsträckning som är möjligt. Vi har att stoppa de värsta brotten och kväva de största övergreppen i sin linda – exempelvis genom att ointetgöra alla försök att gräva efter uran, hugga ner skog, bygga vägar och slänga ut flyktingar – för att bara nämna något. Vi har att fortsätta samtala med alla vi kommer åt och problematisera sättet vi ser på oss själva och allt annat liv och försöka få folk att lyfta blicken bortom Spottnytt och Melodiafragmafestivalen.

**"Jag tänkte läsa om
George Orwells 1984
igen men lät bli,
jag vågar inte."**

Kampen står här och nu men det är viktigt att komma ihåg en sak: det är inte vårt fel. Bara vårt ansvar. Vi valde inte eländet, vi kan bara välja vägar bort från det. Och jag

önskar att vår rörelse blir vårt livsprojekt och inte en livsstilssluss för folk mellan 15 och 30 år (jag har sagt det förr och säger det igen).

**"Det är inte
vårt fel.
Bara vårt
ansvar."**

Vilket leder mig in på något helt annat, eller egentligen där jag började, med filmlänken på YouTube: Vi måste bort från apokalypsprimitivismen! Det finns en stig som somliga har valt att vandra, som går ut på att civilisation kommer att klappa ihop hur vi än gör genom världskrig, ekokollaps eller what have you och att vi därför ingenting kan göra än att klämta med klockan och samla på oss primitive skills för att klara oss efteråt. Jag kan villigt erkänna att jag själv lätt går i den fällan när det är gräväder och orken tryter men jag har tack och lov folk runt mig som rycker upp mig när det händer. Den hållningen är inte acceptabel som permanent livsfilosofi – den är fullständigt oansvarig och jag avskyr den. Det är just en sådan hållning som gör att primitivismen ständigt hålls som stollig och omöjlig av folk som vi borde kunna samtala med utan behöva tjafsa om detta. Vi vet ingenting om framtiden, det är det enda vi vet. Vi ser tecknen som klimatologer, biologer och oceanologer skrikandes pekar på och det är ingen skönläsning, men att hemfalla åt att "det går åt helvete i alla fall" är inte en hållbar hållning och vips så är vi inne på de små stegens kamp igen. Ingen människa kan rädda denna planet, men miljontals gnetande vängrupper av primitivister, anarkister, feminister, anti-fascister, fältbiologer, förortskids, vägmotståndare, snattande småbarnsmammor, surmulna norrlänningar och lappjävlar kan det. Vi vet inte vad som händer – vi vet bara på ett ungefär hur vi *vill* ha det och det ska vi kämpa för. Du kan välja på att sitta och vänta på att huset vittrar sönder och hoppas att det inte faller över dig – eller så lär du dig hur man spränger kåken så att det faller ihop i en prydlig liten hög.

Därmed inte sagt att det är knas att syssla med primitive skills eller utforska ens andlighet och – tvärtom, det kommer att behövas i allra högsta grad – och det är mumma för själen.

~ Vildrote

Har de nåt bra på nån kanal?

Inget! På alla har de television!

AFTER EDEN

by Dan Lietha

'So according to the evolutionary story, at what point did animal rights and human rights become two separate things?'

Vargen och den civiliserade människan – två däggdjur men bara ett monster

Vargen är ett däggdjur precis som människan och har utvecklats från Miacis, ett nu utdött rovdjur som levde för cirka 60 miljoner år sedan. Ett mårdliknande djur som också är stammoder till björn, järv och räv. Människan å sin sida, med spår av hominier (tvåbenta primater) ca 25-35 miljoner år tillbaka som stammoder, framstår som rotlös i jämförelse. Vargen (*Canis Lupus*) lär ha utvecklats till sin nuvarande form för cirka 30 miljoner år sedan, medan Människan (*Homo Sapiens Sapiens*), det vill säga den ”urskiljande”, ”tänkande” eller ”moderna” människan är så ung som 250 000 år¹.

Kan du kanske redan här se vart jag vill komma? Inte?

Vargen var fram till medeltiden ett av de mest utspridda däggdjuren på jorden, människans population vid den tiden (år 1000) låg på omkring 275 miljoner individer². Sedan dess har vargpopulationen minskat drastiskt och människopopulationen tvärtom ökat. Vargpopulationen består idag av uppskattningsvis 120 000 individer i världen, men den siffran är mycket osäker och varierar mellan 100 000 och 200 000.

Människan har aldrig varit en del av vargens huvudsakliga föda, de få tillfällen en varg skulle attackera en människa hade varit flockvis och då en flock bestående av desperata och utsvultna individer med sin föda inlåst hos människan. Varifrån kommer då den allmänna uppfattningen att vargen är ett hot mot människan? Den myt om att vargen är mordisk och blodtörstig, en best som inte drar sig för att slita oss i stycken. Denna myt som känns löjeväckande när allt mer tyder på att människan och vargen levat närapå varandra i ca 150 000 år. Hur kom den till?

Människans domesticering av andra arter kan spåras 12000 år tillbaka, då främst hund (!) och får. I takt med att de domesticerade djuren blev tama och började utnyttjas som arbetskraft blev de vilda rovdjuren ett hot mot, inte människan, utan mot deras arbetskraft. Vilket följdes av människans ökade våld mot arter de annars inte hade vare sig skadat eller beblandat sig med. I och med att de bröt det kretslopp som de tidigare var en del av, genom att beröva rovdjur sina bytesdjur, blev de nu fiender med alla rovdjur.

Tänk dig en slavdrivare som upptäcker att slaverna faktiskt fyllde en viktig funktion, en funktion som gav dem ett egenvärde och en mening med sin existens som inte bara omfattade slaverna själva utan hela den värld slaverna var en del av. Men denna upptäckt gynnar inte slavdrivaren själv och dennes syfte utan hennes planer och framgångar hotas av denna upptäckt. Hur handlar

slavdrivaren då? Utrotar hotet såklart! Genom att hägna in slaverna, använda slaverna mot och förslava hotet (som för slaverna är en befrielse). Och naturligtvis, genom att döda hotet.

Den civiliserade människan inledde här sitt korståg mot den naturliga världen. Genom att se det vilda som ett hot mot den inbillade trygghet de tillskansade sig på den naturliga världens bekostnad, genom att ta mer av den naturliga världen än vad de själva gav tillbaka (genom domesticering av djur dvs beröva djuren sitt egenvärde och inte leva av dem som föda, utan som arbetskraft, och senare genom domesticering av växter dvs jordbruk och ännu senare genom att förslava sig själva genom arbetstvång, systematiskt våld och idén om att den civiliserade människan lever oberoende av den naturliga världen.)

I takt med att detta blev verklighet för den civiliserade människan, blev verkligheten för vargen mycket tuffare. Från att ha levt närapå denna hårlösa apa i ömsesidig fred så länge att det föreföll naturligt att göra det, till att så fort en vargindivid närmade sig civilisationen dödades de, tillfångatogs eller jagades på flykt. Till en början var det säkerligen hanterbart, den naturliga världen var fortfarande relativt intakt och erbjöd vargen skydd. Men i takt med att den mordiska civilisationen från Mellanöstern växte och spred sig, blev också vargens livsrum mindre.

Som kontrast: Idag finns det knappt 200 vargar i Sverige, medan antalet ”domesticerade vargar” (hundar) uppgår till (med mörkertal och kryphål i statistik) närmare 1 000 000 individer³. Det finns alltså, i princip, 1 000 000 slavar som skyddas sina herrars och slavdrivares arbetskraft mot, inte bara sin egen frihet utan också sin egen stammoder, sina gener och sitt ursprung. Bara i Sverige. Såklart är sällskapshunden inte främst framavlad/domesticerad i syftet att försvara sina herrar mot den naturliga världen, utan främst att agera sällskapsdam eller kanske ännu mer, husslav och hovnarr.

Ett tydligt tecken på att rädslan för det vilda och idén om att civilisationen är oberoende av den naturliga världen gått i arv sedan civilisationens gryning, är begreppet ”SGT”⁴. Skjut, Gräv och Tig. Vilket är mottot för den jakt som, utan makthavares godtycke, bedrivs på vargen. Detta motto visar på sin ohållbarhet hos det svenska folket överlag då statistik⁵ visar att 56% av befolkningen ”kan tänka sig att ha varg i närheten där de bor”. Ännu besynnerligare blir det när de som helst vill ha varg i sitt närområde är människor som håller sig med tamboskap. Detta med undantag för renhållning/domesticering av ren.

Vargen är ett levande av otaliga tecken på att vår civilisation är ohållbar, destruktiv och motsägelsefull. Vi bör inte bara förvilla de domesticerade kusiner till vargen vi hållit fångna i årtusenden, förvilla de tamboskap vi använder som arbetskraft och torterar samt berövar egenvärdet på, utan vi bör också förvilla oss själva!

Av Agueli

1) Tänk dig att en människa, DU, i Sverige, har en uppskattad livslängd på 80 år (78 som man och 82 som kvinna, <http://www.socialstyrelsen.se/Publicerat/2005/8707/Sammanfattning.htm>), föregås av 3125 mänskliga livstider (förutsatt att människan alltid levat i 80 år, överallt). Inte många i jämförelse med den svenska vargen som med en genomsnittlig ålder på 3-4 år (förutsatt att levnadsåldern alltid varit 3-4 år http://www.viltskadecenter.se/index.php?option=com_content&task=view&id=83&Itemid=574), har 7 500 000 livstider bakom sig.

2) <http://sustainableusa.planetjordan.com/population.html>

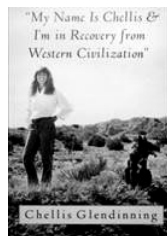
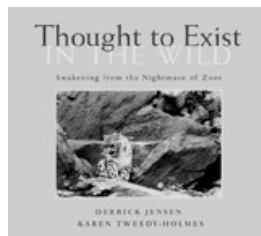
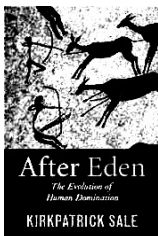
3) http://www.skk.se/pdf/press/p2004/statistikred_raser.pdf

4) http://sv.wikipedia.org/wiki/Varg#Svenskarnas_attityder_till_varg

5) Jens Karlsson m.fl, Svenskarnas inställning till varg (1999) Stockholm: Naturvårdsverket. sid. 15-25. ISBN 91-620-4933-X

MEDIAADJUNGELN

Boktips:

Kirkpatrick Sale - *After Eden*

Helena Granström - *Alltings mått*

Derrick Jensen – *Thought to Exist in the Wild*

Robert Wolff - *Original Wisdom*

Chellis Glendinning – *My Name is Chellis and I'm in Recovery from Western Civilization*

Trevliga tidskrifter:

Re:public service | republicservice.se

Brand | anarkistisktidsning.org

Stockholms Fria Tidning | stockholmsfria.nu

Åter | alternativ.nu

Embryo | anarkisterna.com/embryo

Kolla upp **Vildväxande Kollektivets** länksida: vildvaxande.org/lankar.html. Här finns adresser till sajter om ekoförsvar, grön anarki & civilisationskritik, primitiva tekniker, urfolksskamp, ursprungligt & alternativt leverne och mycket mer.

Jag tänker på människorna på Påskön,
en ö som en gång i tiden var täckt av skog.

Vad tänkte de dårarna när de hade huggit ner det sista trädet?
Reflekterade de överhuvudtaget eller körde de bara på som vanligt?

Vägrade de se kopplingen mellan deras egna vardagliga handlingar
och den allt närmare förestående katastrofen?

Det gick inte snabbt, det var en långsam process med allt glesare skogar.
Men för den som var villig att öppna ögonen så framstod allt glasklart.

”Vi är på väg mot undergången” skulle somliga kunna ha sagt.

”Om vi inte snabbt som attan ändrar vårt sätt att leva,
så kommer det snart att vara försent”.

Hmmm... Känns märkligt bekant på något vis...

Kvar på Påskön finns nu bara mängder
av stenstatyer – monument över
människornas dåliga minne.

~ Loke Vildrote

